

Na temelju Zakona o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 141/13, 39/15, 130/17, 118/18, 21/22, 114/22) i članka 19. stavka 1. točke 2. Statuta Doma zdravlja Primorsko-goranske županije (broj: 01-491/1-21 od 26.02.2021. g. – pročišćeni tekst), Upravno vijeće Doma zdravlja Primorsko-goranske županije, nakon obavljenog savjetovanja sa sindikalnim povjerenicima sukladno članku 150. Zakona o radu, na svojoj 44. sjednici održanoj dana 18.10.2023.g. donijelo je

PRAVILNIK O USTROJU I PROVEDBI MJERA ZAŠTITE OD IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA

I. UVODNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se:

- ustroj i provedba mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja,
- nadležnost i obveze osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja i izloženih radnika
- uvjeti uporabe rendgenskih uređaja,
- mjere zaštite izloženih radnika, stanovništva i pacijenata od ionizirajućeg zračenja kod medicinskog ozračivanja,
- stručna sprema, zdravstveni uvjeti, obveze i odgovornosti izloženih radnika,
- način vođenja očevidnika te način i rokovi izvješćivanja nadležnih tijela,
- postupci u slučaju izvanrednog događaja pri radu s rendgenskim uređajima.

Članak 2.

Provedba zaštite od ionizirajućeg zračenja podrazumijeva sljedeće mjere:

- osiguranje uvjeta propisanih Zakonom o radiološkoj i nuklearnoj sigurnosti (NN 141/13, 39/15, 130/17, 118/18, 21/22, 114/22), (u daljnjem tekstu: Zakon) i pratećim pravilnicima,
- osiguranje opreme i sredstava zaštite od ionizirajućeg zračenja te provjera te zaštite,
- radiološki nadzor mjesta rada,
- unapređivanje osobne i uzajamne zaštite ljudi od ionizirajućeg zračenja,
- vođenje propisanih očevidnika.

II. OPIS DJELATNOSTI S IZVORIMA IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA

Članak 3.

Nositelj odobrenja obavlja djelatnost sukladno Pravilniku o obavješćivanju, registriranju i odobrenjima te prometu izvorima ionizirajućeg zračenja (NN 54/18, 6/22):

Uporaba električnih uređaja koji proizvode ionizirajuće zračenje u medicini vezano uz medicinsko i nemedicinsko ozračenje:

- dijagnostika – radiografija

- dijagnostika – snimanje dojki (mamografija)
- denzitometrija kosti

Uporaba rendgenskih uređaja za dijagnostiku u dentalnoj medicini vezano uz medicinsko i nemedicinsko ozračenje:

- panoramsko snimanje zubi
- pojedinačno snimanje zubi

Djelatnosti koje uključuju uporabu rendgenskih uređaja obavljaju se na niže navedenim lokacijama:

DOM ZDRAVLJA PRIMORSKO GORANSKE ŽUPANIJE

Ispostava Crikvenica, Kotorska 13a, 51260 Crikvenica

- Radiografija
- Mamografija
- Pojedinačno snimanje zubi

Ispostava Čabar, Narodnog oslobođenja 7, 51306 Čabar

- Pojedinačno snimanje zubi

Ispostava „Dr. Dinko Kozulić“ Mali Lošinj, Dominika Skopinića 4, 51550 Mali Lošinj

- Radiografija
- Mamografija
- Pojedinačno snimanje zubi

Ispostava „Dr. Josip Kajfeš“ Delnice, Šetalište I. G. Kovačića 1, 51300 Delnice

- Radiografija
- Mamografija
- Pojedinačno snimanje zubi

Ispostava Krk, Vinogradska 2b, 51500 Krk

- Radiografija
- Mamografija

Ispostava Opatija, Nova cesta 97, 51410 Opatija

- Radiografija
- Mamografija
- Panoramsko snimanje zubi

Ispostava Rab, Palit 143/A, 51280 Rab

- Radiografija
- Mamografija
- Panoramsko snimanje zubi

Ispostava Rijeka, Park Nikole Hosta 4 i 5, 51000 Rijeka

- Radiografija
- Mamografija
- Panoramsko snimanje zubi
- Densitometrija kosti

III. OSOBA ODGOVORNA ZA ZAŠTITU OD ZRAČENJA – NADLEŽNOST I OBVEZE

Članak 4.

Nositelj odobrenja je obavezan organizirati sustav za učinkovito provođenje mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja, te u skladu s člankom 36. Zakona imenovati osobu odgovornu za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

Članak 5.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja mora imati završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni ili stručni studij iz područja prirodnih, tehničkih ili biotehničkih znanosti te iz područja biomedicine i zdravstva ili zdravstveni studij radiološke tehnologije.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja mora imati posebno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti stečeno redovnim obrazovanjem ili posebnim obrazovanjem o primjeni mjera radiološke sigurnosti za osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja mora periodično obnavljati znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti (svakih 5 godina, e-učenje).

Nositelj odobrenja obavezan je osobi odgovornoj za zaštitu od ionizirajućeg zračenja osigurati nužna sredstva za provedbu njezinih poslova.

Članak 6.

Odgovorna osoba obvezna je provoditi mjere propisane člankom 36. Zakona:

- osigurava da se rad s izvorima ionizirajućeg zračenja odvija u skladu s uvjetima danim u pojedinim postupcima ili pravilima nositelja odobrenja ili korisnika
- nadzire provedbu programa za praćenje mjesta rada
- provodi unutarnju kontrolu nad primjenom mjera radiološke sigurnosti

- skrbi o uporabi zaštitne opreme i uređaja za mjerenje osobnoga ozračenja izloženih radnika
- skrbi o provedbi provjere zdravstvene sposobnosti izloženih radnika
- skrbi o stručnoj osposobljenosti izloženih radnika za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja i primjeni mjera radiološke sigurnosti te obnovi znanja izloženih radnika
- nazoči inspekcijskom nadzoru i očituje se na nalaz inspektora
- osigurava vođenje svih propisanih evidencija
- sudjeluje u sustavima sprječavanja, pripravnosti i odgovora u slučaju izvanrednog događaja
- informira i sudjeluje u osposobljavanju radnika vezano uz primjenu mjera radiološke sigurnosti
- provodi povremenu procjenu stanja odgovarajućih sustava vezanih uz primjenu mjera radiološke sigurnosti i upozoravanja
- upoznaje nove radnike s programom osiguranja kvalitete, pravilnikom o ustroju i provedbi mjera radiološke sigurnosti, analizom rizika te pisanim radnim uputama za rad u području izloženosti te ostalim pravilima i postupcima vezano uz radiološku sigurnost
- savjetuje i komentira u vezi s planovima rada
- uspostavlja planove rada
- izvješćuje nositelja odobrenja i korisnika
- savjetuje se sa stručnjakom za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja neposredno je odgovorna nositelju odobrenja.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja obvezna je bez odgađanja izvijestiti MUP o povredi odredbi Zakona i podzakonskih akata donesenih na temelju Zakona kojom su ugroženi život i zdravlje ljudi.

IV. UVJETI ZA IZLOŽENE RADNIKE

Članak 7.

Izloženi radnici i radnici koji rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja moraju imati posebno stručno obrazovanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti stečeno tijekom redovitog obrazovanja ili dopunskim obrazovanjem.

Izloženi radnici i radnici koji rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja moraju periodično obnavljati znanje o primjeni mjera radiološke sigurnosti (svakih 5 godina, e-učenje).

Izloženi radnici prije početka rada u području izloženosti moraju obaviti prethodni zdravstveni pregled u ovlaštenoj zdravstvenoj ustanovi ili ordinaciji medicine rada (izloženi radnici B kategorije) te obavljati redovite zdravstvene preglede svakih godinu dana (izloženi radnici A kategorije)

Članak 8.

Izloženi radnici koji rukuju izvorima ionizirajućeg zračenja moraju imati posebno stručno

obrazovanje za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja o čemu moraju imati pisani dokaz.

Rendgenskim uređajima za dijagnostiku u medicini smiju rukovati:

- doktori medicine koji su u okviru svoje specijalizacije, subspecijalizacije ili dopunske izobrazbe osposobljeni za rukovanje rendgenskim uređajima za dijagnostiku u medicini,
- zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti.

Rendgenskim uređajima u medicini u svrhu provođenja provjere kvalitete smiju rukovati:

- rendgenskim uređajima u svrhu provođenja kontrole kvalitete smiju rukovati osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem prirodne struke (polje fizika) ili tehničke struke
- zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti i
- doktori medicine specijalisti radiolozi.

Rendgenskim uređajima za snimanje zubi u dentalnoj medicini smiju rukovati:

- doktori dentalne medicine,
- doktori medicine specijalisti radiologije,
- zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti.

Rendgenskim uređajima za snimanje zubi u dentalnoj medicini u svrhu provođenja provjere kvalitete smiju rukovati:

- osobe sa završenim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem ili integriranim preddiplomskim i diplomskim sveučilišnim studijem prirodne struke (polje fizika) ili tehničke struke,
- doktori dentalne medicine,
- doktori medicine specijalisti radiologije,
- zdravstveni radnici zdravstvene radiološko tehnološke djelatnosti.

V. OBVEZE I ODGOVORNOSTI IZLOŽENIH RADNIKA

Članak 9.

Radnici koji rukuju rendgenskim uređajima obvezni su posao obavljati tako da ne dovode u opasnost život i zdravlje pacijenata, suradnika i svoj osobno.

Tijekom provedbe dijagnostičkog postupka izloženi radnici moraju primijeniti na pacijentima zaštitna sredstva za smanjenje ozračenja dijelova tijela pacijenta koji nisu u korisnom snopu, ako primjena takvih sredstava ne ometa ispravnu provedbu tog postupka, a naročito se mora osigurati zaštita štitne žlijezde, očnih leća, jajnika ili sjemenika i krvotvornih organa pacijenta.

Radnik je obvezan upoznati odgovornu osobu o zapaženim nedostacima i kvarovima na uređajima, opremi i priboru za rad, te na zaštitnim sredstvima, koji bi mogli njemu, suradnicima i pacijentima ugroziti život ili ugroziti sigurnost okoliša.

Članak 10.

Radnik ima pravo odbiti obavljanje poslova ukoliko mu prijete neposredna opasnost po život i zdravlje, zbog toga što su mjere zaštite od ionizirajućeg zračenja nedostatne ili nisu provedene, sve dok se te mjere ne osiguraju.

VI. POSTUPCI INFORMIRANJA O ZDRAVSTVENO RIZIKU VEZANOM UZ DJELATNOST

Članak 11.

Radnik ne smije započeti rad s rendgenskim uređajem ukoliko nije završio obrazovanje sukladno članku 7. i članku 8. ovog Pravilnika.

Radnik se tijekom obrazovanja o primjeni mjera radiološke sigurnosti informira o zdravstvenom riziku vezanom uz djelatnost s rendgenskim uređajima u medicini, čiji program donosi MUP u suradnji sa nadležnim zdravstvenim komorama.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja obvezna je izvijestiti radnike o rezultatima ispitivanja u okviru radiološkog nadzora mjesta rada te poduzeti odgovarajuće mjere ukoliko izlaganje odudara od uobičajenih uvjeta za dano radno mjesto.

Izloženi radnici nositelja odobrenja mogu se dodatno informirati o zdravstvenom riziku vezanom uz djelatnost kod osobe odgovorne za zaštitu od ionizirajućeg zračenja koja može uključiti druge osobe npr. stručnjaka za zaštitu od ionizirajućeg zračenja, doktora medicine, specijalista medicine rada i sl.

Članak 12.

Na vidljivom mjestu u čekaonici mora biti istaknuto pisano upozorenje:

„Ako ste trudni ili kod Vas postoji mogućnost trudnoće, upozoravamo Vas da ionizirajuće zračenje može oštetiti plod. Javite se našem liječniku zbog savjeta.“

Članak 13.

Nositelj odobrenja obvezan je upozoriti izloženu radnicu na potrebu ranog obavješćivanja u slučaju trudnoće vezano uz rizik izlaganja ploda ionizirajućem zračenju. Nakon što izložena radnica nositelja odobrenja obavijesti o svojoj trudnoći, isti je obvezan izloženoj radnici osigurati uvjete rada takve da ekvivalentna doza za plod bude toliko niska koliko je to razumno moguće postići, s minimalnom vjerojatnosti da ekvivalentna doza za plod do kraja trudnoće dosegne 1 mSv.

VII. UVJETI UPORABE RENDGENSKIH UREĐAJA

Članak 14.

Prije početka rada s rendgenskim uređajima mora biti dobiveno rješenje o registraciji/odobrenje za obavljanje djelatnosti od regulatornog tijela nadležnog za radiološku i nuklearnu sigurnost. U slučaju izmjene činjenica i okolnosti pod kojima je izdano odobrenje za djelatnost, obvezno je u pisanom obliku obavijestiti regulatorno tijelo nadležno za radiološku i nuklearnu sigurnost u roku od 15 dana. MUP će po zaprimljenoj obavijesti utvrditi činjenično stanje i donijeti odluku o daljnjem postupanju i o tome obavijestiti nositelja odobrenja pisanim putem u roku 15 dana. Dva mjeseca prije isteka roka važenja odobrenja za djelatnost/rješenja o registraciji obvezno je od MUP-a, Ravnateljstva civilne zaštite, zatražiti obnovu istih ako se uređaji namjeravaju i nadalje koristiti.

Članak 15.

Prostorije i rendgenski uređaji moraju udovoljavati uvjetima propisanim Zakonom i pravilnicima donesenim na temelju tog Zakona odnosno nositelj odobrenja mora imati izvješća i mišljenja ovlaštenog stručnog tehničkog servisa o ispitivanju rendgenskih uređaja i prostora u kojem se isti koriste, kao dokaz o udovoljavanju propisanim uvjetima.

Nositelj odobrenja obavezan je osigurati ispitivanja rendgenskih uređaja u skladu s propisanom rokovima.

Rendgenski uređaji moraju se ispitati:

1. jednom godišnje (redovito godišnje ispitivanje)
2. prije njihovog stavljanja u uporabu (prihvatno ispitivanje)
3. nakon obavljenih značajnijih popravaka, preinake ili zamjena dijelova izvora kojima se može bitno utjecati na promjenu uvjeta proizvodnje ionizirajućeg zračenja i/ili kvalitetu dijagnostičke informacije, a prije ponovnog početka uporabe (prihvatno ispitivanje)
4. prije početka uporabe na novom mjestu uporabe, ako su izvori ionizirajućeg zračenja premješteni s jednog mjesta na drugo (izvanredno ispitivanje)
5. poslije svakog graditeljskog zahvata ili prenamjene prostorije u kojoj je izvor ionizirajućeg zračenja smješten, a kojima se mogu promijeniti uvjeti zaštite od ionizirajućeg zračenja unutar i izvan te prostorije (izvanredno ispitivanje)
6. prigodom pripreme za kliničku uporabu (izvanredno ispitivanje).

Točke 4. i 5. ne odnose se na mobilne rendgenske uređaje.

Parametri koji se ispituju u okviru provjere kvalitete rendgenskih uređaja za dijagnostiku u dentalnoj medicini, granice dopuštenih odstupanja u Prilogu 3. Pravilnika o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja (NN 53/18, 6/22).

Članak 16.

U slučaju prestanka obavljanja djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja, nositelj obvezan je o tome u pisanom obliku obavijestiti MUP u roku od 15 dana od dana prestanka obavljanja djelatnosti nakon čega će MUP ukinuti odobrenje ili rješenje o registraciji.

Pravni sljednik nositelja odobrenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja mora u roku od 15 dana od dana upisa u registar trgovačkog suda ili drugog odgovarajućeg registra u pisanom obliku o tome obavijestiti MUP i priložiti dokaze o tome.

Članak 17.

Poslovni subjekt koji je ostvario posjedništvo ili vlasništvo nad izvorom ionizirajućeg zračenja bez obzira na svrhu ili namjenu posjedovanja ili vlasništva istoga obvezan je u roku od 15 dana od dana ostvarivanja posjedništva ili vlasništva prijaviti taj izvor ionizirajućeg zračenja za upis u središnji registar koji se vodi pri MUP-u, putem obrasca za prijavu.

Ako poslovni subjekt prestane koristiti, otuđi ga, premjesti, uskladišti ili pohrani obvezan je u roku od 15 dana o istome u pisanom obliku obavijestiti MUP s naznakom naziva i adrese pravne ili fizičke osobe, tijela državne uprave ili tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave kod koje se izvor ionizirajućeg zračenja nalazi ili naziva i adrese novog smještaja.

Članak 18.

Pravna ili fizička osoba koja proizvede, proda, isporuči, uveze, postavi, iznajmi ili na drugi način obavi drugu vrstu prometa izvorom ionizirajućeg zračenja - RDG uređajem, poslije njihove montaže, a prije predaje tih izvora ionizirajućeg zračenja - RDG uređaja krajnjem korisniku, obvezna je osigurati prihvatno ispitivanje.

VIII. MJERE RADIOLOŠKE ZAŠTITE

Članak 19.

Nositelj odobrenja je obvezan izraditi Analizu rizika za obavljanje djelatnosti – uporaba rendgenskih uređaja za dijagnostiku u medicini, u skladu s važećim propisima, a u Analizi rizika nositelja odobrenja detaljno su navedeni uvjeti i način uporabe rendgenskog uređaja. Analizu rizika potrebno je redovito obnavljati sa svakom izmjenom uvjeta koji mogu bitno utjecati na rizik vezan uz obavljanje djelatnosti. Nositelj odobrenja obvezan je koristiti analizu rizika kao temelj za primjenu mjera radiološke sigurnosti.

Na temelju Analize rizika, nositelj odobrenja je obvezan izraditi pisane upute za pristup i siguran rad u području posebnog nadgledanja i upoznati sve djelatnike s tim uputama.

Članak 20.

Ozračenje izloženih radnika prati se na temelju rezultata pojedinačnih mjerenja dobivenih uporabom pasivnih osobnih dozimetara ili na temelju rezultata radiološkog nadzora mjesta rada, sukladno savjetu stručnjaka za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

Mjerenje operativnih doznih veličina za osobni nadzor izloženih radnika provode dozimetrijski servisi, a obveze nositelja odobrenja i dozimetrijskog servisa definirane su ugovorom, sukladno propisima.

Ispitivanje u okviru radiološkog nadzora mjesta rada provodi ovlašteni stručni tehnički servis.

Ispitivanje u okviru radiološkog nadzora mjesta rada mora se provoditi:

- prije stavljanja u uporabu izvora ionizirajućeg zračenja,
- jednom godišnje (redovito ispitivanje),
- nakon obavljanja značajnijih preinaka, popravaka ili zamjene dijelova izvora ionizirajućeg zračenja kojima se može bitno utjecati na promjenu uvjeta proizvodnje ionizirajućeg zračenja (izvanredno ispitivanje),
- nakon premještanja izvora ionizirajućeg zračenja na novu lokaciju ili preinaka prostorije.

Članak 21.

Na ulazu u područje izloženosti nalaze se oznake s upozorenjem na opasnost od ionizirajućeg zračenja, vrstom izvora ionizirajućeg zračenja te klasifikacijom područja izloženosti. Područja izloženosti nadzirana su od strane izloženih radnika.

U ustanovi je označeno područje izloženosti:

Lokacija	Područje izloženosti	
	Područje posebnog nadgledanja	Područje nadgledanja
Ispostava Crikvenica Kotorska 13a, Crikvenica	RTG SNIMAONA	SOBA INŽENJERA MAMOGRAFIJA
Ispostava Čabar Narodnog oslobođenja 7, Čabar	/	RENDGEN KABINET KONTROLNI PROSTOR
Ispostava „Dr. Dinko Kozulić“ Mali Lošinj D. Skopinića 4, Mali Lošinj	DIJAGNOSTIKA 1	UPRAVLJAČKI PROSTOR
Ispostava „Dr. Josip Kajfeš“ Delnice Šetalište I. G. Kovačića 1, Delnice	SNIMAONA 1	RTG HODNIK MAMOGRAFIJA

Ispostava Krk Vinogradska 2b, 51500 Krk	DIJAGNOSTIKA 1 DIJAGNOSTIKA 2	KONTROLNI PROSTOR
Ispostava Opatija Nova cesta 97, Opatija	RDG KABINET	KONTROLNI PROSTOR MAMOGRAFIJA
Ispostava Rab Palit 143/A, Rab	DIJAGNOSTIKA 2	KONTROLNI PROSTOR
Ispostava Rijeka Park Nikole Hosta 4 i 5, Rijeka	RTG KABINET – SNIMAONA DIJAGNOSTIKA 1	RTG PRIJEM UPRAVLJAČKA SOBA RTG DENZITOMETRIJA MAMOGRAFIJA

Ulaz u područje izloženosti dopušten je samo izloženim radnicima i pacijentima. Osim radnika neophodnih za provedbu pretrage i pacijenta, u prostorijama s rendgenskim uređajima tijekom pretrage nije dopušten boravak drugom osoblju. Za vrijeme samog snimanja onemogućen je ulazak u prostorije s rendgenskim uređajima. Izvedbom napajanja rendgenskih uređaja onemogućena je istovremena uporaba više rendgenskih uređaja u jednom prostoru.

Tijekom trajanja zračenja rendgenskih uređaja prisutan je svjetlosni i zvučni signal kao indikacija rada uređaja. Rendgenski uređaji imaju sigurnosne prekidače za trenutno prekidanje dovoda električne energije u uređaje, koji se nalaze u prostoriji iz koje se upravlja uređajem. Prije same ekspozicije vrata prostorije s rendgenskim uređajem moraju se zatvoriti.

Članak 22.

Rendgenskim uređajima za radiografiju i za panoramsko snimanje zubi rukuje se iz zasebnih upravljačkih prostorija. Pri uporabi rendgenskih uređaja za pojedinačno snimanje zubi, istima se može upravljati iz iste prostorije u kojoj su uređaji smješteni, ali na udaljenosti većoj od 2 metra od cijevi uređaja ili iz susjedne prostorije. Rendgenskim uređajima za mamografiju upravlja se iz iste prostorije u kojoj su isti smješteni, iza zaštitnog paravana isporučenog zajedno sa uređajem. Rendgenskim uređajem za denzitometriju upravlja se također iz iste prostorije u kojoj je isti smješten na adekvatnoj udaljenosti od cijevi uređaja.

.Za vrijeme snimanja u prostorijama s uređajem nalazi se samo pacijent (i operator u slučajevima pojedinačnog snimanja zubi, mamografije ili denzitometrije). Drugim osobama nije dopušten boravak u području izloženosti. Izuzetak može biti osoba koja pridržava pacijenta, ukoliko za time postoji opravdana potreba. Istovremena uporaba dva ili više rendgenska uređaja nije moguća.

Članak 23.

Tijekom provedbe dijagnostičkih postupaka zaštitna sredstva za izložene radnike nisu potrebna, ukoliko se uređajima rukuje izvan prostorije s rendgenskim uređajem (upravljajući prostori), iza zaštitnog paravana u slučaju mamografije ili na dovoljnoj udaljenosti od cijevi uređaja (pojedinačno snimanje zubi, denzitometrija).

Ustanova posjeduje zaštitni paravan ekvivalentne zaštitne moći od najmanje 0,4 mm olova, zaštitne pregače ekvivalentne zaštitne moći od 0,35 i 0,5 mm olova, te zaštitne okovratnike ekvivalentne zaštitne moći od 0,5 mm olova.

IX. OČEVIDNICI

Članak 24.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja osigurava vođenje svih propisanih evidencija, čuva navedene evidencije te priprema izvješća vezana uz provedbu radiološke sigurnosti.

Osoba odgovorna za zaštitu od ionizirajućeg zračenja izvješćuje nadležna tijela u propisanim rokovima u pisanom ili elektroničkom obliku.

Svi očevidnici vode se u pisanom ili elektroničkom obliku.

Izvješća osobnog dozimetrijskog nadzora i izvješća radiološkog nadzora mjesta rada priprema ugovoreni ovlašteni stručni tehnički servis te iste dostavlja osobi odgovornoj za zaštitu od ionizirajućeg zračenja.

Nositelj odobrenja obvezan je izvješća o provedenom ispitivanju izvora ionizirajućeg zračenja čuvati deset godina od dana provedenog ispitivanja.

Odobrenje za obavljanje djelatnosti s rendgenskim uređajima mora se čuvati najmanje godinu dana nakon datuma prestanka važenja istog.

Zapisnik o pregledu izvora ionizirajućeg zračenja mora se čuvati najmanje dvije godine od datuma izdavanja iste.

Nositelj odobrenja vodi evidenciju o rendgenskim uređajima koji sadrži podatke sukladno članku 31. Pravilnika o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja (NN 53/18, 6/22) te čuva podatke najmanje 5 godina od dana prestanka uporabe uređaja.

Nositelj odobrenja vodi evidenciju o izloženim radnicima koji sadrži podatke sukladno članku 31. Pravilnika o granicama ozračenja, preporučenom doznom ograničenju i procjenjivanju osobnog ozračenja (NN 38/18, 8/22) te čuva podatke iz evidencije za svakog izloženog radnika čuvaju se do navršavanja 75. godine života izloženog radnika odnosno ne kraće od 30 godina od prestanka rada izloženog radnika u području izloženosti. Podaci iz evidencije su: ime i prezime, OIB, spol, poslodavac (moguće u obliku šifre), datum početka rada u području izloženosti kod trenutnog poslodavca, datum prestanka rada u području izloženosti kod poslodavca, zanimanje,

vrsta posla izloženog radnika, efektivna doza, odnosno Hp (10) (za svako mjerno razdoblje), ovlašteni stručni tehnički servis koji je provodio mjerenje osobnih doza, podaci o posebnom stručnom obrazovanju o primjeni mjera zaštite od ionizirajućeg zračenja i za rukovanje izvorima ionizirajućeg zračenja, podaci o zdravstvenoj sposobnosti, podaci o vrsti izvora ionizirajućeg zračenja u području izloženosti kojeg izloženi radnik radi.

Članak 25.

Podaci o dozama pacijenata ili podaci na temelju kojih je moguće procijeniti te doze moraju se čuvati najmanje pet godina.

Najkasnije do kraja ožujka sljedeće godine potrebno je Službi za radiološku sigurnost Ravnateljstva za civilnu zaštitu MUP-a, dostaviti podatke o broju i vrsti postupaka obavljenih tijekom prethodne kalendarske godine, kao i o specifičnim parametrima za svaki od postupaka – prema upitniku koji im dostavlja Služba za radiološku sigurnost Ravnateljstva za civilnu zaštitu MUP-a.

X. PROGRAM OSIGURANJA KVALITETE

Članak 26.

Ustanova je obvezna izraditi i provoditi Program osiguranja kvalitete u skladu s člancima 14. i 15. Pravilnika o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja (NN 53/18, 6/22).

Program osiguranja kvalitete je sastavni dio ovog pravilnika, priložen je kao poseban dokument.

Ustanova je obvezna osigurati ispitivanja izvora ionizirajućeg zračenja, uređaja i opreme sukladno članku 16. Pravilnika o uvjetima i mjerama zaštite od ionizirajućeg zračenja za obavljanje djelatnosti s izvorima ionizirajućeg zračenja (NN 53/18, 6/22), a koja provodi ovlašteni stručni tehnički servis.

Nositelj odobrenja obavezan je zapise o provedenim ispitivanjima u okviru provjere kvalitete čuvati najmanje 10 godina od dana prestanka korištenja rendgenskih uređaja.

XI. POSTUPCI U SLUČAJU IZVANREDNOG DOGAĐAJA

Članak 27.

Postupanje u slučaju neželjenog ili nenamjernog ozračenja propisano je člankom 34. Pravilnika o uvjetima za primjenu izvora ionizirajućeg zračenja u svrhu medicinskog i nemedicinskog ozračivanja (NN 42/18, 8/22).

Nositelj odobrenja koji provodi medicinske radiološke postupke obavezan je provesti posebno istraživanje i analizu događaja koji uključuje ili bi mogao uključivati neželjeno ili nenamjerno medicinsko ozračenje te bilježiti takve događaje.

U slučaju događaja koji uključuje ili bi mogao uključivati neželjeno ili nenamjerno medicinsko ozračenje koji provodi medicinske radiološke postupke nositelj odobrenja obvezan je procijeniti dozu pridijeljenu pacijentu tijekom događaja koji uključuje ili bi mogao uključivati neželjeno ili nenamjerno medicinsko ozračenje, savjetujući se sa stručnjakom za medicinsku fiziku, poduzeti mjere u svrhu sprečavanja sličnog događaja u budućnosti, savjetujući se sa stručnjakom za medicinsku fiziku te zabilježiti događaj koji uključuje ili bi mogao uključivati neželjeno ili nenamjerno medicinsko ozračenje.

U slučaju klinički značajnog događaja koji uključuje ili bi mogao uključivati neželjeno ili nenamjerno medicinsko ozračenje, nositelj odobrenja koji provodi medicinske radiološke postupke obvezan je u što je moguće kraćem roku u pisanom obliku izvijestiti pacijenta ili njegovog zakonskog zastupnika, privremenog skrbnika ili staratelja i njegovog izabranog liječnika o tom događaju.

U slučaju značajnog događaja koji uključuje ili bi mogao uključivati neželjeno ili nenamjerno medicinsko ozračenje nositelj odobrenja koji provodi medicinske radiološke postupke obvezan je sastaviti izvješće o tom događaju te ga dostaviti ministarstvu nadležnom za zdravstvo te MUP-u, Ravnateljstvu civilne zaštite u što je moguće kraćem roku.

Izvješće mora sadržavati najmanje sljedeće: kratki opis događaja, opis medicinske radiološke opreme uključene u događaj, procijenjenu dozu pacijenta, informaciju o poduzetim mjerama u svrhu sprečavanja sličnog događaja u budućnosti.

Nositelj odobrenja koji provodi medicinske radiološke postupke obvezan je izvješća članka čuvati najmanje deset godina od dana sastavljanja istih.

XII. ZAŠTITA PACIJENTA OD IONIZIRAJUĆEG ZRAČENJA TIJEKOM MEDICINSKOG OZRAČIVANJA

Članak 28.

Za svako medicinsko izlaganje klinički je odgovoran klinički odgovoran zdravstveni radnik.

Medicinsko ozračenje mora biti opravdano, odnosno ukupna dobit pojedinca i društva od potencijalnog dijagnostičkog, intervencijskog ili terapijskog postupka uporabom izvora ionizirajućeg zračenja mora biti veća od osobne štete koju ozračenje može uzrokovati, uzimajući u obzir učinkovitost, dobit i rizik drugih raspoloživih postupaka i tehnika koje ne uključuju uporabu izvora ionizirajućeg zračenja ili uzrokuju manje ozračenje pacijenta.

Članak 29.

Tijekom provedbe dijagnostičkog postupka moraju se koristiti zaštitna sredstva za smanjenje ozračenja dijelova tijela pacijenta koji nisu u korisnom snopu, ako primjena takvih sredstava ne ometa ispravnu provedbu tog postupka, u skladu sa savjetom stručnjaka za medicinsku fiziku.

Zaštitnim mjerama uz primjenu odgovarajućih zaštitnih sredstava naročito se mora osigurati zaštita štitne žlijezde, očnih leća, jajnika ili sjemenika i krvotvornih organa pacijenta.

Zaštitna sredstva moraju imati zaštitnu moć jednakovrijednu učinku olova debljine najmanje 0,25 mm.

Zaštitna pregača mora izloženog radnika koji je koristi pokrivati od ključnih kostiju do polovice potkoljenice, obuhvaćajući bedra. Cjelovitost i ispravnost zaštitnih pregača i ovratnika mora se redovito kontrolirati najmanje jednom godišnje, o čemu mora postojati pismeni dokaz. Necjelovite i neispravne zaštitne pregače i ovratnici ne smiju se koristiti.

Članak 30.

Osobe koje nisu izloženi radnici, a koje svjesno i dragovoljno pridržavaju pacijenta i pomažu mu tijekom provedbe medicinskog ozračenja, moraju koristiti zaštitne pregače jednakovrijednog zaštitnog učinka kao i olovo debljine najmanje 0,5 mm, a po potrebi i, zaštitne okovratnike i naočale s olovnim staklima istog zaštitnog učinka.

Izloženi radnici u okviru svog radnog mjesta, trudnice, žene za koje postoji vjerojatnost trudnoće i osobe mlađe od 18 godina ne smiju pridržavati nepokretne pacijente i druge osobe tijekom provedbe medicinskog ozračenja.

XIII. ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

Obvezna tumačenja za primjenu ovog Pravilnika daje odgovorna osoba. U slučaju nejasnoća zatražit će se tumačenje Ministarstva unutarnjih poslova.

Članak 32.

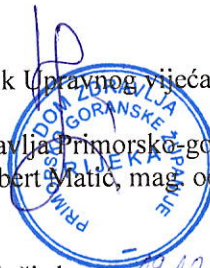
U svim pitanjima, koja nisu obuhvaćena ovim Pravilnikom na odgovarajući način primjenjuju se važeći Zakoni i provedbeni propisi.

Članak 33.

Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave na oglasnoj ploči Doma zdravlja Primorsko-goranske županije.

Predsjednik Upravnog vijeća

Doma zdravlja Primorsko-goranske županije
Dr. sc. Robert Matic, mag. occc.

Utvrđuje se da je ovaj Pravilnik objavljen na oglasnoj ploči dana 19.10.2023., te je stupio na snagu dana 27.10.2023.

Ravnateljica

Doma zdravlja Primorsko-goranske županije
Emina Grgurević-Dujmić, dr. med., spec. rad.

Broj: 01-1271/1-23

9